dãq; ostenderet. q̃ illa hominẽ bestijs parem fecisset. ista ⁊ posteriorẽ. Nam homines quidẽ merito ignorantie ignorati. id est reprobati. ⁊ ad tremendũ illud iudicium stare: ⁊ igni ꝑpetuo tradi habent. non aũt ⁊ pecudes. Nec dubiũ fore deteri⁹ his qui sic erũt q̃ his que omino non erunt. Melius ei fuerat (inquit) si natus nõ fuisset homo ille. Non vtiq; si natus nõ fuisset omino. sed si natus nõ fuisset hõ. sed verbi gratia. aut pecus aut alia quepiam creatura. que quoniã iudiciũ non haberẽ ad iudiciũ nõ venirẽ. ac ꝑ hoc nec ad supplicium. Sciat ḡ anima rationalis que se ob priorẽ ignorantiã erubescit pecudes habere sodales in ꝑfruendis vtiq; bonis terre. nõ etiã similiter socias habituraẽ in ꝑferendis tormẽtis gehenne. ⁊ tñ demuẽ etiã ab ipis gregib⁹ suoẽ sodaliũ inumẽtorum cũ dedecore exturbandã nec iam vel cũ ipis iturã ſ plane post. quãdo illis nihil mali sentientib⁹: ipa malis omnib⁹ exponet. A quib⁹ nõ liberabitur in eternuẽ. si quidẽ sedo ignorare adiecerit. Egredit itaq; homo ⁊ solitar⁹ abit post greges sodalium suoruẽ. cũ sol⁹ in inferno inferiori retrudit. An non tibi posteriorẽ videt tenere locum: q̃ ligatis manib⁹ et pedibus pũcitur in tenebras exteriores? Et erunt ꝑfecto nouissima hois illi⁹ peiora priorib⁹: quando qui ꝑ pus bestijs equabatur nũc ⁊ postponit. Puto q̃ ⁊ in ꝑsenti vita. si bene aduertas. posteriorẽ ire pecoribus hominẽ iudicabis. An nõ siquidẽ tibi videtur ipis bestijs q̃dammodo bestialior esse homo rõne vigens. ⁊ rõne nõ vigens? Nam pecus quidẽ si se ratione nõ regat: excusatõem habet a natura. a q̃ hoc ei penitus mun⁹ negatũ est. non habẽ homo: cui ab ipa speciali prerogatiua donatum est. Merito ꝑinde coipso censet homo egredi: ⁊ post ire gregalib⁹ animãtib⁹ q̃ nõ solũ hoc animal cõuersatione degeneri: iura nature transgrediẽs. rõnis compos. ratiõis exptia moribꝰ ⁊ effectib⁹ imitatur. Conuincit ergo ire post greges homo. ⁊ nũc quidẽ deprauatiõe nature: post modum aũt et extremitate pene. Ecce sic maledicet homo qui ignorantiã dei habere inuẽtus fuerit. Dei dicã an sui? Utq; sine dubio. vtraq; ignorantia damnabilis est. vtralibet sufficit ad perditiõem. Vis scire quia ita est? Sed de dei mime dubitas. si tamen constat tibi non aliã vitam esse q̃ vt patrem cognoscas deũ verẽ ⁊ quem misit Jesum christũ. Audi ḡ spõsum liquido ⁊ aperte in anima etiã anime ignorantiã cõdemnantẽ. Quid enĩ dicit? Non vtiq; si deum. sed si ignoras te inq̃t tẽ. Patet ergo quia ignorans ignorabit: siue se siue deũ ignorare cõtingat. De qua vtraq; ignorantia erit nobis (si tamẽ de⁹ manum apponat) vtilis admodũ disputatio. Non modo tamen. ne fatigati: ⁊ nõ premissa ex more oratione. aut ego minus diligẽter rem necessariã ꝑsequar. aut vos minus attente: que nõ nisi magno suscipienda sunt desiderio audiatis. Etenim si corpis cib⁹ cũ absq; appetitu ⁊ satiat⁹ illum sumis: nõ modo non ꝑdest. sed ⁊ nocet plurimũ. multo magis panis aĩe cuẽ fastidio sumptus: nõ scientie nutrimẽtuẽ sed magis tormentũ cõscientie importabit. Quod a nobis auertat sponsus ecclesie Jesus christus domin⁹ noster q̃ est super oĩia de⁹ bñdict⁹ in secula Amen.

Sermo. xxxvi.

Ego mee pro E
missionis: en ego desideriꝰ vestriꝰ
en ego etiã deo ꝑ debito famulatu triplici vt videtis ratiõe vrgeor ad loquendũ. pacti veritate. charitate fraterna timore dñi. Si tacuero: os meũ cõdẽnabit me. Quid si loq̃r? Profecto vereor idẽ iudiciũ: ne loq̃ntẽ vicẽ ⁊ ñ faciẽtẽ idẽtidẽ os meũ ꝑdẽnet me. Juuate me orõib⁹ vestris vt ſp possim ⁊ loq̃ q̃ oportet: ⁊ ope ꝑ ipsa re q̃ loq̃r. Nõ ignoratiꝰ hodiernũ vob ꝑpositũ esse ꝓmonẽ d̃ ignorãtia. vl' pot⁹ d̃ ignorãtijs. qm̃ due si memistis ꝑposite sũt nr̃i vna. ⁊ altera d̃i. Quas ⁊ monuim⁹ ãbas eẽ cauẽdas. q̃ ambe dãnabiles sint. Supest vt clari⁹ hip̃m faciã: edisserã plen⁹. Hẽ ꝑ pus q̃rendũ existimo. sit ne ignorãtia oĩs dãnabil'. ⁊ mihi q̃dẽ videt ñ esse. Nec enĩ omis ignorantia damnat ſ mlta ⁊ innumera esse q̃ nescire liceat absq; diminutione salutis. vbi grã. Si ignoras fabrilẽ artem. seu carpentariã. aut cementariam. ⁊ q̃cũq; istiusmodi sunt artes que ad vsus vite hui⁹ ꝑsentis ab hoĩb⁹ exercẽtur. nunq̃ impedit ad salutẽ? Etiã absq; oĩb⁹ illis artib⁹ que liberales dicũt. q̃ uis

Sermo

honestioribꝫ vtilioribusq; studijs ⁊ discā
tur ⁊ exerceant: ⁊ q̃ plurimi hominū sal-
ui facti sunt: placētes moribꝫ atq; opibus
Quātos enumerat apostol⁹ ī epistola ad
Hebreos factos dilectos nō in sciētia lit
terarū. sed in cōscientia pura ⁊ fide non fi
cta. Omnes placuerūt deo in vita sua: vite
meritis. nō scientie. Petrus ⁊ Andreas ⁊
filij Zebedei ceteriq; cōdiscipuli omnis nō
de scola rethor aut philosophorū assum-
pti sunt. ⁊ nihilomin⁹ tñ saluator p ipos
opatus est salutē in medio terre. Nō in sa
pientia que in ipis esset pl⁹ q̃ in cūctis vi
uentibꝫ. quēadmodū sanctus aliquis de
semetipso cōfessus est. sed in fide ⁊ lenita-
te ipsor saluos fecit illos: etiā et sctōs. eti-
am ⁊ magistros: Deniq; notas mūdo fe-
cerunt vias vite: ⁊ nō in sublimitate ꝓmo
nis. aut in doctis humane sapiētie verbis
sed sicut placuit deo p stulticiā p̄dicatōis
eor saluos facere credētes. quia mūd⁹ eū
in sua sapiētia nō cognouit. Videar for-
san nimius in suggillatiōe sciētie. ⁊ quasi
rep̄hendere doctos ac phibere studia litte
rarum. Absit. Nō ignoro quantū ecclesie
pfuerint ⁊ psint litterati sui: siue ad refellē
dos eos q̃ ex aduerso sunt. siue ad simpli-
ces instruendos. Deniq; legi. Quia tu re
pulisti sciam: repellā ⁊ ego te. vt nō funga
ris mihi sacerdotio. Legi. Qui docti fue
rint: fulgebūt quasi splēdor firmamēti: et
qui ad iusticiā erudiūt multos. q̃si stelle ī
ꝑpetuas eternitates. Sz ⁊ scio vbi legerī
sciētia inflat. ⁊ rursum. q̃ apponit scientiā
apponit ⁊ dolorē. Vides qr differētia est
scientiar. qñ alia inflans: alia ꝓtristās ē.
Tibi ꝯo velim scire que nā har videatur
vtilior seu magis necessaria ad salutē. Il
la ne que tumet. an que dolet? Sz nō du-
bito q̃n dolentē tumenti p̄feras. qr sanita
tem quam tumor simulat: dolor postulat
Qui aūt postulat: ꝓpinquat saluti. quoni
am q̃ petit accipit. Deniq; q̃ sanat ꝓtritos
corde: execrat inflatos. dicēte sapiente. qr
deus supbis resistit. humilibꝫ aūt dat g̃ti
am. Et apl'us aiebat. Dico aūt p gratiaz
que data est mihi omnibꝫ q̃ sunt inter vos
nō pl⁹ sape q̃ oportet. sz sape ad sobrieta-
tem. Nō phibet sape: sz pl⁹ sape q̃ oportz
Quid est aūt sape ad sobrietatē. Vigilan
tissime obſuare quid scire magis ꝓ vs ve
oporteat. Tps enī breue est. Est autē. qd
in se est: oīs scia bona: q̃ tñ veritatē subni
xa sit. sz tu qui cū timore ⁊ tremore tuā ipi
us opari salutē. p tpis breuitate festinas.
ea scire ꝓ vs ampliusq; curato: que senserz
viciniora saluti. Nonne medici corporuz
medicine portōnē diffiniūt eligere ī sumē
dis cibis. quid ꝓ vs. quid posteri⁹. ⁊ quē-
admodū quidq; sumi oporteat. Nam ⁊si
bonos cōstat esse cibos quos de⁹ creauit.
tu tamen ipos tibi si in sumēdo modum
ordinē nō obserues. reddis plane nō bo
nos. Ergo quod dico de cibis. hoc senti-
te ⁊ de scientijs. Sz meli⁹ mitto vos ad
magistr. Nō est enī nostra ista sentētia. sz
illi⁹. immo ⁊ nostra. quoniā veritas. Qui
se (inquit) putat aliquid scire. nondū scit
quō oporteat eū scire. Vides qm̄ non p-
bat multa scientē si sciēdi modū nescierit?
Vides (inq̃) quomodo fructū ⁊ vtilita-
tem sciētie in mō sciēdi constituit? Quid
ergo dicit modū sciendi? Quid nisi vt sci-
as quo ordine. quo studio. quo fine. que-
q; nosse oporteat? Quo ordine? vt id pri-
us quod maturi⁹ ad salutē. Quo studio?
vt id ardenti⁹ quod vehementi⁹ ad amo-
rem. Quo fine? vt nō inanē gl'iam aut cu
riositatē. aut aliq̃d simile. sed tm̄ ad edifi-
catiōem tuā vel primi. Sunt nāq; q̃ scire
volunt eo fine tm̄ vt sciāt. ⁊ turpis curio-
tas est. Et sunt q̃ scire volūt vt sciant ipsi
⁊ turpis vanitas est. Qui pfecto non eua
dent subsannantē satyricū ⁊ ei q̃ eiusmo-
di est decantantē. Scire tuū nihil est: nisi
te scire hoc sciat alter. Et sunt item q̃ scire
volūt vt sciam suā vendāt. ꝓbi causa. pro
pecunia. p honoribꝫ. ⁊ turpis q̃st⁹ ē. Sz
sunt q̃z q̃ scire volūt vt edificēt. ⁊ caritas
est. Et itē q̃ scire volunt vt edificēt. ⁊ pru
dētia est. Nor oīm soli vltimi duo nō in
ueniunt in abusiōe scie. q̃ppe q̃ ad h̄ vo-
lūt ītelligere vt bñ faciāt. Deniq; ītellect⁹
bon⁹ oībꝫ faciētibꝫ eū. Reliq̃ oēs audiāt.
Sciēti bonū ⁊ nō faciēti. pctm̄ ē ei. Ac si
p sil'itudinē dicat. Sumēti cibū ⁊ nō idi
gēti. pniciosum ē ei. Cibꝫ siq̃dē indigest⁹.
⁊ q̃ bonā nō habet decoctionē: malos ge-
nerat hūores. ⁊ corrūpit cor⁹ ⁊ ñ nutrit.
Ita ⁊ m'ta scia īdigesta stomacho aīe. q̃ ē
memoria. si decocta igne charitatis non
fuerit. ⁊ sic p quosdam artus anime mo-
res scilicet atq; actus transfusa atq; dige
sta quatinus ipsa de bonis que nouerit

vita attestãte ⁊ moribus. bona efficiatur
nonne illa sciẽtia reputabitur in peccatũ:
tanq̃ cibus ꝯuersus in prauos noxiosq̃
humores? An nõ malus humor peccatũ
an nõ mali humores praui mores? An ñ
inflationes ⁊ tortiones in cõscientia susti
nebit qui huiusmodi est. sciẽs videlicꝫ bo
num ⁊ non faciẽs? An nõ responsuꝫ mor
tis ⁊ damnationis totiẽs in semetipso ha
bebit. quotiẽs in mentẽ venerit ꝑmo quẽ
dixit deus. quia seruꝰ sciens voluntatem
dñi sui ⁊ nõ faciens digne plagis vapula
I bit multis? ¶ Et vide ne forte in ꝑsona ta
lis anime propheta plangeret dicẽs. Uẽ
trem meũ doleo. ventrẽ meuꝫ doleo. Nisi
q̃ ipa ingeminatio geminũ videt innue
re sensum. vt ꝑter hunc quẽ diximus etiã
alium requiramꝰ. Puto enĩ q̃ in sua ꝑso
na potuit hoc dixisse ꝓpheta. q̃ videlicet
scientia plenꝰ: ⁊ estuans charitate. ⁊ omĩ
no effundere cupiens. nõ inuenirꝫ qui cu
raret audire. ⁊ sic quasi oneri sua sibi scien
tia erat quã cõmunicare nõ poterat. Plã
git itaq̃ pius ecclesie doctor. tam illos q̃
scire cõtemnunt quomõ sit viuendum. q̃
illos qui sciẽtes: male nihilominꝰ viuunt
Et hoc pro eo q̃ eundẽ sermonẽ prophe
ta repetit. Aduertis ne iam q̃ verũ sensit
K apostolꝰ. quia sciẽtia inflat. Uolo ꝓinde
animã primo omniũ scire seipsaꝫ q̃ id po
stulet ratio ⁊ vtilitatis ⁊ ordinis. Et ordi
nis quidẽ. quoniã q̃ nos sumus primuꝫ
est nobis. Utilitatis vero. quia talis sciẽ
tia non inflat: sed humiliat. ⁊ est quedaꝫ ꝑ
paratio ad edificandũ. Nisi enim sup hu
militatis stabile fundamentuꝫ: spirituale
edificium stare minime potest. Porro ad
se humiliandũ nihil anima ĩuenire viua
cius seu accõmodatius potest. q̃ si in ve
ritate inuenirꝫ. tm̃ non dissimulet. non sit
in spiritu eius dolus. statuat se ante faciẽ
suam. nec a se auertere abducat. Nõne ita
se intuens clara luce veritatis inueniet se
in regione dissimilitudinis ⁊ suspirãs mi
sera quã iam latere non poterit q̃ vere mi
sera sit. nõne cũ propheta clamabit ad do
minum. In veritate tua hũiliasti me. Nã
quomodo non vere humiliabit in hac ve
ra cognitione sui: cum se ꝑceperit oneratã
peccatis: mole huius mortalis corporis
aggrauatã: terrenis intricatam curis: car
nalium desideriorũ fece infectam: cecam.
curuam. infirmã. implicitã multis error
bus. expositaꝫ mille periculis. mille timo
ribus trepidam. mille difficultatibꝫ anxi
am. mille suspitionibns obnoxiaꝫ: mille
necessitatibus erumnosaꝫ. procliuem ad
vicia. inualidaꝫ ad virtutes. Unde huic
iam extollentia oculoruꝫ: vnde leuare ca
put? Nonne magis conuertet in erumna
sua: dum configitur spina? Conuertetur
(inq̃) ad lachrimas. conuertet ad planctꝰ
⁊ gemitus. conuertet ad dominũ ⁊ in hu
militate clamabit. sana animã meaꝫ quia
peccani tibi. Porro conuersa ad dominũ
recipiet consolationẽ. quia pater est mise
ricordiarum. ⁊ deus totiꝰ consolationis.
Ego q̃diu in me respicio: in amaritudi L
ne moratur oculꝰ meus. Si autẽ suspexe
ro ⁊ leuauero oculos ad diuine miserati
onis auxilium: temꝑabit mox amarã visi
oneꝫ mei: visio leta dei. cui ⁊ dico. Ad me
ipsum anima mea cõturbata est. propte
rea memor ero tui. Nec mediocris dei vi
sio pium ⁊ deprecabilẽ experiri: sicut reue
ra benignus ⁊ misericors est. et prestabi
lis super malicia. quippe cuiꝰ natura bo
nitas. ⁊ cui propriũ est misereri semper et
parcere. Tali itaq̃ experimẽto ⁊ tali ordi
ne salubriter innotescit deus. cum prius
se homo nouerit in necessitate positum. et
clamabit ad dominũ: ⁊ exaudiet eũ. et di
cet. Eruam te ⁊ honorificabis me. Atq̃
hoc modo erit gradus ad noticiã dei co
gnitio tui. ⁊ ex imagine sua que in te reno
uatur ipse videbitur. dũ tu quidem reue
lata facie gloriã domini cum fiducia spe
culando: in eandẽ imaginem transforma
mur de claritate in claritatẽ tanq̃ a domi
ni spiritu. ¶ Sed iam demũ aduerte: quo M
modo vtraq̃ cognitio sit tibi necessaria
ad salutẽ ita vt neutra carere valeas cum
salute. Nam si ignoras te: non habebis ti
morem dei in te: non humilitateꝫ. An ve
ro sine timore dei ⁊ sine humilitate de salu
te ꝑsumas: tu videris. Bene fecistis grun
niendo significare q̃ minime ita sapiatis
immo q̃ non ita desipiatis. ne in eo quod
planum est immoremur. Sed attendite
cetera. An potiꝰ pausandũ est nobis ꝓpt
somnolentos? Putabam me vno sermo
ne implere quod promisi de duplici igno
rãtia. ⁊ fecisseꝫ: nisi fastidiosis lõgior vid
ret. q̃sdã siq̃dẽ oscitãtes. q̃sdã ⁊ dormitãtes

intuco:. Nec mirum. Precedētis noctis vigilie (longissime quippe fuerunt) excusant eos. Verū illis quid dicā: qui et tūc dormierunt. ⁊ modo nihilominꝰ dormiunt? Sed nō pergo nūc vlterius exagitare: verecundiā eorꝫ sufficit tetigisse. Puto q̄ melius deinceps vigilabūt: nostre observationis cauteriū veriturī. In hac spe gerimus eis hac vice morē. ⁊ quod continuandū ratio exigebat: eorū charitate. pēdente licet disputatione partimur: facientes finē vbi nō erat finis. Ipsi vero super sibi facta indulgentia nobiscuꝫ glorificēt sponsum ecclie Iesum christū dominuꝫ nostrū. qui est supꝫ omnia deus benedictꝰ ī secula Amen.

Sermo. xxxvij

Pto nō habe

Hodie nūc opus hortari ad vigilandū: cū absq̄ dubio sermo ille suggillatoriꝰ vigilet. vtpote adhuc recens q̄ heri a nobis charitatiue platꝰ: bene aliquos expgefecit. Ergo tenetꝫ memoria. q̄ teneā assensum. vestrū neminē absq̄ sui cognitione saluari. de qua nimiruꝫ mater salutis humilitas oritur: et timor dñi. qui ⁊ ipe sicut initiū sapiētie. ita ēt salutis. Nemo dico absq̄ illa cognitiōe saluatur. qui tamē cratē habeat ac facultateꝫ cognoscēdi. Quod ꝓpter paruulos loq̄r ⁊ ꝓpter fatuos quorꝫ alia ratio est. Quid si ignoras deū? Poterit ne spes esse salutis cum dei ignorātia? Ne hoc quidez. Nec enī potes aut amare quē nescias. aut habere quē nō amaueris. Noueris ꝓinde te vt deū timeas. noueris ipm. vt eque ipm diligas. In altero initiaris ad sapiētiam in altero ⁊ ꝓsummaris. quia initiū sapiētie timor dñi est. ⁊ plenitudo legis est charitas. Tam ḡ vtraq̄ ignorantia cauenda est tibi q̄ sine timore ⁊ amore dei salꝰ esse nō potest. Cetera indifferētia sunt. nec salutem si sciant. nec damnatiōem si nesciātur habētia. Nō tamen dico cōtemnēdaꝫ aut negligendā scientiā litterarū. q̄ ornat animā ⁊ erudit eā. ⁊ facit vt possit etiā alios erudire. Sed duo illa oportet ⁊ expedit vt p̄cedant in q̄b summā salutis constituī supior ratio declarauit. Et vide si ñ intuebatur ⁊ si nō docebat hūc ordinez q̄ dicebat. Semīate vobis ad iusticiā. metite spem vite. ⁊ tūc demū illuminate vobis (ait) lumen scientie. Ultimā posuit scientiaꝫ tanq̄ picturā: que statū habere nequeat super inane. ⁊ ideo illa duo premisit ⁊ subiecit illi tanq̄ si solidū aliquid picture substerneret. Securꝰ iam intendā sciētie. si vite prius p beneficium ispei securitateꝫ accepero. Tu ergo seminasti tibi ad iusticiā. si ex vera noticia tui euigilasti timere deū: temetipm humiliasti. fudisti lachrymas. elemosynas ꝓfudisti. ceterq̄ te pietatis actionib mancipasti. ieiunijs et vigilijs afflixisti corpus: si pectus tunsionibus. celos clamoribꝫ fatigasti. hoc siq̄dem seminare est ad iusticiā. Semīa sūt bona opera. bona studia. semina lacrime sunt. Ibant (inquit) ⁊ flebant mittentes semina sua. Sed quid? Semp flebūt? Absit. Sed veniēt cum exultatiōe portātes manipulos suos. Merito cū exultatione cū reportant manipulos glorie. Et istud (inquis) in resurrectione. ī nouissimo die ⁊ est nimis longa expectatio. Noli aīmo frangi. noli deficere a pusillanimitate spiritus. habes interim de primicijs spiritꝰ. quod ad p̄sens in exultatione metas. Seminate (ait) vobis iusticiā. metite spem vite. Non te modo mittit ad diē nouissimū quando res iā erit in re. ⁊ non in spe. sz de p̄senti loquitur. Porrō magna leticia ⁊ exultatio multa nimis cum vita venerit: Sed nūquid tante leticie spes erit sine leticia? Spe gaudētes ait apostolꝰ. Et dauid non letaturū. sed letatū se dixit q̄ ī domum dñi se speraret iturū. Nondū vitaꝫ tenebat. sed spem profecto vite messuerat atq̄ in semetipso experiebat veritatē scripture ꝓhibentis. quia nō modo remuneratio. sed ipsa quoq̄ expectatio iustorum leticia. Hanc parit in animo illius qui sibi ad iusticiā seminauit. p̄sumpta indulgentia delictorū. si tamen ipam indulgentiam efficacia attestat accepte gratie adiuendum sanctius deinceps. Omnis in vobis qui hec sentit ītra se actitari. scit q̄d loquitur spiritus. cuius vox atq̄ operatio minime int se nunq̄ dissentiunt. Propterea ergo intelligit que dicuntur. quoniam que foris audit. intus sentit. Nam qui in nobis loquitur. operatur in nobis vnꝰ atq̄ idē sp̄ūs diuidens singulis put vult. alijs quidem loq̄. alijs aūt opari q̄d